

KOLEKCJA ROŚLIN RZADKICH, ZAGROŻONYCH I CHRONIONYCH W ARBORETUM I ZAKŁADZIE FIZJOGRAFII W BOLESTRASZYCACH W LATACH 1975– 2020 – CZĘŚĆ 2

The collection of rare, endangered and protected plants at the Arboretum and the Department of Physiography in Bolestraszyce from 1975–2020

EWA ANTONIEWSKA

*Arboretum i Zakład Fizjografii w Bolestraszycach, 37–700 Przemyśl, skr. poczt. 471,
tel./fax 16 671 64 25, e-mail: arboretum@poczta.onet.pl*

Spis treści

Ostrożeń siedmiogrodzki <i>Cirsium decussatum</i> Janka	3
Pszonak pieniński <i>Erysimum hungaricum</i> Zapał.....	4
Róża francuska <i>Rosa gallica</i> L.	5
Różanecznik żółty <i>Rhododendron luteum</i> Sweet	5
Wawrzynek główkowy <i>Daphne cneorum</i> L.	5
Wiśnia karłowata <i>Prunus fruticosa</i> Pall.....	7

Ostrożeń siedmiogrodzki *Cirsium decussatum* Janka

W 1985 r. nasiona ostrożeń zebrane zostały na stanowisku naturalnym w Posadzie Rybotyckiej na Pogórzu Przemyskim i trafiły do bolestraszyckiej kolekcji. Stanowisko to zostało odnalezione przez profesorów Kazimierza Zarzyckiego i Jerzego Pióreckiego i jak się okazało, było to jedno z niewielu stanowisk tej rośliny w Polsce. Na Pogórzu Przemyskim ostrożeń siedmiogrodzki występuje dość często w dorzeczu środkowego Wiaru, wzdłuż doliny potoku Cisowa i Olszanka. Jest rośliną dwuletnią, choć czasami jego rozety rozwijają się przez kilka lat, zanim wytworzą pęd kwiatostanowy. W uprawie pędy te osiągają wysokość do około 3 metrów. Po zakwitnięciu i wydaniu nasion roślina zamiera. Zarówno w uprawie, jak i na stanowisku naturalnym siewki ostrożeńa źle znoszą konkurencję innych roślin. W Arboretum Cisowa na jednokośnych, rajgrasowych łąkach prowadzona jest specjalna uprawa ostrożeńa, tak aby roślina mogła się co roku obsiewać i rozwijać rozety liści (Ryc. 7).

Ryc. 7. Ostrożeń siedmiogrodzki *Cirsium decussatum*, fot. Arboretum Bolestraszyce

Ryc. 8. Pszonak pieniński *Erysimum hungaricum* na skalniaku, fot. Arboretum Bolestraszyce

Ryc. 9. Róża francuska *Rosa gallica*, (Wikimedia commons)

Pszonak pieniński *Erysimum hungaricum* Zapał.

[syn. *Erysimum pienanicum* (Zapał.) Pawł.]

W maju 1987 r. Arboretum w Bolestraszytach otrzymało nasiona pszonaka pienińskiego zebrane na stanowisku naturalnym w Pieninach. Od tego czasu utrzymywany jest tu w uprawie zachowawczej, w tzw. warunkach *ex situ*, czyli poza miejscem swojego naturalnego występowania. Z reguły pszonak jest rośliną dwuletnią (tylko czasami zachowuje żywotność do trzeciego lub rzadziej czwartego roku), rozmnażającą się wyłącznie

generatywnie, czyli poprzez nasiona. Jednoroczne rozety rozwijające się z wysianych jesienią nasion sadzone są na skalniaku. Pszonak preferuje stanowiska ciepłe i suche z pełnym dostępem światła, na podłożu kamienistym i zasobnym w węglan wapnia. Sąsiedztwo intensywnie wokół niego rosnących roślin ogranicza jego wzrost, a nawet utrudnia czy wręcz udaremnia samorzutne rozsiewanie się. Dlatego też pielęgnacja pszonaka, poza dobraniem odpowiedniego stanowiska, polega na utrzymywaniu wokół tych roślin pustych przestrzeni oraz w okresie rozsiewania nasion częstym zruszaniu gleby, tak aby zapewnić nasionom warunki do kiełkowania (Ryc. 8).

Róża francuska *Rosa gallica* L.

W Arboretum od 1987 r. rośnie na skalniaku przed Dużą Oficyną róża pochodząca z naturalnego stanowiska położonego na Wyżynie Lubelskiej. Z nasion zebranych na stanowisku położonym na Pogórzu Przemyskim (Krzemieniec) otrzymano siewki i te posadzono w kolekcji muraw ciepłolubnych na Złotej Górze. Corocznie róże kwitną i owocują. Pięknie pachnące kwiaty rozwijają się na przełomie maja i czerwca. Jednak są nietrwałe i ich płatki dość szybko opadają. Róża francuska jest niewysokim krzewem, tworzącym pędy podziemne, dzięki którym może rozmnażać się wegetatywnie i tworzyć większe skupiska (Ryc. 9).

Różanecznik żółty *Rhododendron luteum* Sweet

Pierwsze krzewy różanecznika zostały posadzone w Arboretum już w latach 1978–1982. Są to najstarsze okazy, które do dzisiaj rosną na wrzosowisku na tarasie dolnym nad stawem średnim oraz przy wejściu do Galerii u Piotra Michałowskiego na tarasie górnym. Krzewy te, choć już ponad 40-letnie, pozostają w dobrej kondycji zdrowotnej – kwitną i zawiązują nasiona, które w odpowiednich warunkach kiełkują. W latach 2011–2013 w kolekcji na tarasie dolnym posadzono sadzonki otrzymane metodą *in vitro* z pobranych fragmentów krzewu rosnącego na stanowisku naturalnym (Ryc. 10).

Wawrzynek główkowy *Daphne cneorum* L.

W 2001 r. Arboretum w Bolestraszcach otrzymało sadzonki wawrzyńka z Arboretum Leśnego w Sycowie. Sadzonki te wyprodukowano w laboratorium metodą *in vitro*,

rozmnażając fragmenty rośliny pobranej ze stanowiska naturalnego położonego w Kotlinie Sandomierskiej. Dobrze ukorzenione sadzonki posadzono na wrzosowisku nad średnim stawem. Stanowisko to przygotowano dla roślin rosnących na podłożu luźnym (duża ilość piasku), jednocześnie bogatym w części organiczne (torf i kora) i położonym na glebie z domieszką węgla wapnia. Wawrzynek rośnie tu w pełnym świetle, gdyż jest rośliną widnych lasów sosnowych i można go spotkać na rozświetlonych polanach czy zrębach, rzadziej w ciepłolubnych murawach (Ryc. 12).

Ryc. 10. Różanecznik żółty *Rhododendron luteum*, fot. Arboretum Bolestraszyce

Ryc. 11. Wiśnia karłowata *Prunus fruticosa* – kwitnące krzewy, fot. Arboretum Bolestraszyce

Ryc. 12. Wawrzynek główkowy *Daphne cneorum*, fot. Arboretum Bolestraszyce

Wiśnia karłowata *Prunus fruticosa* Pall.

Pierwsze krzewy wiśni pochodzące z Kotliny Sandomierskiej posadzono w Arboretum już w 1979 r. W latach późniejszych posadzono sadzonki pochodzące z krzewów wisienki rosnących na Winnej Górze w Przemyślu. W latach 2008–2019, dzięki sadzonkom rozmnożonym metodą *in vitro* otrzymanym z Arboretum Leśnego w Sycowie, uzupełniono kolekcję oraz powiększono powierzchnię jej uprawy. Arboretum w Bolestraszcach, za zgodą Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie, bierze udział w restytucji wiśni na terenie rezerwatu wiśni karłowatej Winna Góra w Przemyślu (Ryc. 11, 13).

Ryc. 13. Wiśnia karłowata – owocujące krzewy, fot. Arboretum Bolestraszyce

Tab.1. Rośliny zgromadzone w kolekcji, stan na 2019 r.

Objaśnienia. Stan zagrożenia w oparciu o Polską czerwoną listę paprotników i roślin kwiatowych z 2016 r. RE – wymarły na terenie Polski, REW – wymarły w stanie dzikim, CR – krytycznie zagrożony, EN – zagrożony, VU – narażony, NT – bliski zagrożenia; status prawny w oparciu o Listę gatunków roślin objętych ścisłą (Ch) i częściową (Ch cz) ochroną prawną.

Polska nazwa gatunku	Naukowa nazwa gatunku	Stan zagrożenia	Status prawny
Bagno zwyczajne	Rhododendron tomentosum Harmaja		Ch cz
Barwinek pospolity	Vinca minor L.		(do 2014 Ch)
Bluszcz pospolity	Hedera helix L.		(do 2014 Ch)
Bniec czerwony	Silene dioica (L.) Clairv [syn. Melandrium rubrum (Weigel) Garcke]		
Bobrek trójlistkowy	Menyanthes trifoliata L.		Ch cz
Brzoza karłowata	Betula nana L.	EN	Ch
Brzoza niska	Betula humilis Schrank	EN	Ch
Bukwica zwyczajna	Stachys officinalis (L.) Trevis [syn. Betonica officinalis L.]		
Cebulica dwulistna	Scilla bifolia L.		Ch cz
Chaber austriacki	Centaurea phrygia L.		
Chaber Kotschy'ego	Centaurea kotschyana Heuff.	NT	
Chaber miękkowłosy	Centaurea mollis Waldst. et Kit.		
Chryzantema Zawadzkiego	Silene zawadzki Herbach [syn. Dendranthema zawadzki (Herbach) Tzvelev]	VU	Ch
Ciemiernik czerwonawy	Helleborus purpurascens Waldst. et Kit.	VU	Ch od 2004
Ciemnżyca biała	Veratrum album L.		Ch
Ciemnżyca czarna	Veratrum nigrum L.	CR	Ch
Ciemnżyca zielona	Veratrum lobelianum Bernh.		Ch cz
Ciemnżyk białokwiatowy	Vincetoxicum hirundinaria Medik.		
Cieszynianka wiosenna	Hacquetia epipactis (Scop.) DC	NT	Ch od 2004
Cis pospolity	Taxus baccata L.		Ch cz
Czarcikęsik Kluka	Succisella inflexa (Kluk) Beck	NT	Ch
Czerniec gronkowy	Actaea spicata L.		
Czosnek niedźwiedzi	Allium ursinum L.		Ch cz
Czosnek siatkowaty	Allium victorialis L.	NT	
Czworolist pospolity	Paris quadrifolia L.		
Dąbrówka rozłogowa	Ajuga reptans L.	VU	Ch
Długosz królewski	Osmunda regalis L.	CR	Ch
Dyptam jesionolistny	Dictamnus albus L.	VU	
Dziewanna austriacka	Verbascum chaixii subsp. austriacum (Schott ex Roem. et Schult.) Hayek		
Dziewięcśl pospolity	Carlina vulgaris L.		Ch cz

Polska nazwa gatunku	Naukowa nazwa gatunku	Stan zagrożenia	Status prawny
Dzięgiel litwor	<i>Angelica archangelica</i> L.	CR	Ch
Dzwonek brodaty	<i>Campanula barbata</i> L.		
Dzwonek brzoskwiniolistny	<i>Campanula persicifolia</i> L.		
Dzwonek pokrzywolistny	<i>Campanula trachelium</i> L.		
Dzwonek skupiony	<i>Campanula glomerata</i> L.		
Gajowiec żółty	<i>Galeobdolon luteum</i> Huds.	CR	Ch
Gałuszka kulecznica	<i>Pilularia globulifera</i> L.	NT	
Głowienka wielkokwiatowa	<i>Prunella grandiflora</i> (L.) Scholler		Ch cz
Goryczka trojeściowa	<i>Gentiana asclepiadea</i> L.		
Gorysz siny	<i>Peucedanum cervaria</i> (L.) Lapeyr.		
Goździk kropkowany	<i>Dianthus deltoides</i> L.	EN	Ch
Goździk siny	<i>Dianthus gratianopolitanus</i> Vill.		Ch cz
Goździk skupiony	<i>Dianthus barbatus</i> var. <i>compactus</i> (Kit.) Heuff. [syn. <i>Dianthus compactus</i> Kit.]		(do 2014 Ch)
Grażel żółty	<i>Nuphar lutea</i> (L.) Sm.	CR	Ch
Groszek szerokolistny	<i>Lathyrus latifolius</i> L.		Ch cz
Grzybień białe	<i>Nymphaea alba</i> L.	NT	Ch cz
Grzybień północne	<i>Nymphaea candida</i> C. Presl	VU	(do 2014 Ch)
Grzybieńczyk wodny	<i>Nymphoides peltata</i> (S.G. Gmel.) Kuntze		
Gwiazdnica wielkokwiatowa	<i>Stellaria holostea</i> L.		
Jałowiec pospolity	<i>Juniperus communis</i> L.		
Janowiec barwierski	<i>Genista tinctoria</i> L.		
Jarząb mączny	<i>Sorbus aria</i> (L.) Crantz		
Jarzmianka większa	<i>Astrantia major</i> L.		Ch cz
Jaskier wodny	<i>Ranunculus lingua</i> L.		
Jastrzębiec kosmaczek	<i>Pilosella officinarum</i> Vaill. [syn. <i>Hieracium pilosella</i> L.]		
Jastrzębiec pomarańczowy	<i>Pilosella aurantiaca</i> (L.) F.W.Schultz et Sch.Bip. [syn. <i>Hieracium aurantiacum</i> L.]		
Jęczyznik zwyczajny	<i>Asplenium scolopendrium</i> L. [syn. <i>Phyllitis scolopendrium</i> (L.) Newman]		Ch
Kalina koralowa	<i>Viburnum opulus</i> L.		(do 2014 Ch)
Kłóć wiechowata	<i>Cladium mariscus</i> (L.) Pohl	NT	Ch od 2001
Kłokoczka południowa	<i>Staphylea pinnata</i> L.		Ch
Kocimiętka naga (pannońska)	<i>Nepeta nuda</i> L. [syn. <i>Nepeta pannonica</i> L.]	EN	
Kokorycz pełna	<i>Corydalis solida</i> (L.) Clairv.		
Kokorycz pusta	<i>Corydalis cava</i> Schweigg. et Körte		
Kokoryczka okółkowa	<i>Polygonatum verticillatum</i> (L.) All.		
Kokoryczka wielkokwiatowa	<i>Polygonatum multiflorum</i> (L.) All.		
Koniczyna długokłosa	<i>Trifolium rubens</i> L.	VU	
Koniczyna pannońska	<i>Trifolium pannonicum</i> Jacq.	VU	
Konitrud błotny	<i>Gratiola officinalis</i> L.	VU	Ch cz
Konwalia majowa	<i>Convallaria majalis</i> L.		(do 2014 Ch)
Kopytnik leśny	<i>Asarum europaeum</i> L.		(do 2014 Ch)
Kosaciec bezłodygowy	<i>Iris aphylla</i> L.	VU	Ch
Kosaciec syberyjski	<i>Iris sibirica</i> L.	VU	Ch

Polska nazwa gatunku	Naukowa nazwa gatunku	Stan zagrożenia	Status prawny
Kosaciec trawolistny	<i>Iris graminea</i> L.	RE	(do 2014 Ch)
Kosaciec żółty	<i>Iris pseudacorus</i> L.		
Kosmatka	<i>Luzula</i> sp.		
Kostrzewa niska	<i>Festuca airoides</i> Lam.		
Kotewka orzech wodny	<i>Trapa natans</i> L.	VU	Ch
Kruszyna pospolita	<i>Frangula alnus</i> Mill.		(do 2014 Ch)
Krwawnik pannoński	<i>Achillea seidii</i> J.Presl et C.Presl [syn. <i>Achillea pannonica</i> Scheele]		
Kuklik zwisty	<i>Geum rivale</i> L.		
Len austriacki	<i>Linum austriacum</i> L.	EN	Ch od 2004
Len żółty	<i>Linum flavum</i> L.	VU	Ch
Lepiężnik biały	<i>Petasites albus</i> (L.) Gaertn.		
Lepiężnik różowy	<i>Petasites hybridus</i> (L.) P. Gaertn., B. Mey. et Scherb.		
Lepiężnik wyłysiały	<i>Petasites kablikianus</i> Tausch ex Bercht.		
Lepnica karpacka	<i>Silene dubia</i> Herbich		
Ligustr pospolity	<i>Ligustrum vulgare</i> L.		
Lilia złotogłów	<i>Lilium martagon</i> L.		Ch
Lulecznica kraińska	<i>Scopolia carniolica</i> Jacq.		Ch cz
Marsylia czterolistna	<i>Marsilea quadrifolia</i> L.	REW	Ch od 2004
Mieczyk błotny	<i>Gladiolus palustris</i> Gaudin	CR	Ch
Mieczyk dachówkowaty	<i>Gladiolus imbricatus</i> L.	NT	Ch
Miesiącznica trwała	<i>Lunaria rediviva</i> L.		
Mikołajek nadmorski	<i>Eryngium maritimum</i> L.	VU	Ch
Milek wiosenny	<i>Adonis vernalis</i> L.	VU	Ch
Miodownik wielkokwiatowy	<i>Melittis melissophyllum</i> L.		Ch cz
Miodunka miękkowłosa	<i>Pulmonaria mollis</i> Wulfen ex Hornem.	VU	
Naparstnica zwyczajna	<i>Digitalis grandiflora</i> Mill.		Ch cz
Nawłoc pospolita	<i>Solidago virgaurea</i> L.		
Nawrot czerwonooblękitny	<i>Buglossoides purpureo-caerulea</i> (L.) I.M.Johnst. [syn. <i>Lithospermum purpureo-caeruleum</i> L.]	CR	
Obrazki alpejskie	<i>Arum cylindraceum</i> Gasp. [syn. <i>Arum alpinum</i> Schott et Kotschy]		Ch cz
Oczeret amerykański	<i>Schoenoplectus americanus</i> (Pers.) Volkart	RE	
Oczeret sztyletowaty	<i>Schoenoplectiella mucronata</i> (L.) J.Jung et H.K.Choi [syn. <i>Schoenoplectus mucronatus</i> (L.) Palla]	EN	Ch
Olsza zielona	<i>Alnus alnobetula</i> (Ehrh.) K.Koch [syn. <i>Alnus viridis</i> (Chaix) DC. in Lam et DC.]		
Oman szorstki	<i>Inula hirta</i> L.	EN	
Oman wielki	<i>Inula helenium</i> L.		
Omięg górski	<i>Doronicum austriacum</i> Jacq.		(do 2014 Ch)
Orlik pospolity	<i>Aquilegia vulgaris</i> L.		Ch cz
Ostnica włosowata	<i>Stipa capillata</i> L.		Ch

Polska nazwa gatunku	Naukowa nazwa gatunku	Stan zagrożenia	Status prawny
Ostrożeń dwubarwny (różnolistny)	<i>Cirsium helenioides</i> (L.) Hill	NT	
Ostrożeń lepki	<i>Cirsium erisithales</i> (Jacq.) Scop.		
Ostrożeń siedmiogrodzki	<i>Cirsium decussatum</i> Janka	VU	Ch cz
Ostrożeń warzywny	<i>Cirsium oleraceum</i> (L.) Scop.		
Ostrożeń wschodniokarpacki	<i>Cirsium waldsteinii</i> Rouy		
Ożota zwyczajna	<i>Galatella linosyris</i> (L.) Rchb.f. [syn. <i>Linosyris vulgaris</i> Cass.]	VU	Ch
Pajęcznica gałęzista	<i>Anthericum ramosum</i> L.		
Pajęcznica liliowata	<i>Anthericum liliago</i> L.	VU	Ch
Paprotka zwyczajna	<i>Polypodium vulgare</i> L.		(do 2014 Ch)
Parzydło leśne	<i>Aruncus dioicus</i> (Walter) Fernald [syn. <i>Aruncus sylvestris</i> Kostel.]		Ch cz
Perłówka siedmiogrodzka	<i>Melica transsilvanica</i> Schur	NT	Ch od 2004
Pierwiosnek lekarski	<i>Primula veris</i> L.		(do 2014 Ch)
Pierwiosnek łyszczak	<i>Primula auricula</i> L.		Ch
Pierwiosnek omączony	<i>Primula farinosa</i> L.	CR	Ch
Pierwiosnek wyniosły	<i>Primula elatior</i> (L.) Hill		Ch cz
Pięciornik	<i>Potentilla</i> sp.		
Pióropusznik strusi	<i>Matteuccia struthiopteris</i> (L.) Tod.		Ch cz
Pluskwica europejska	<i>Cimicifuga europaea</i> Schipcz	VU	Ch cz
Pływacz zwyczajny	<i>Utricularia vulgaris</i> L.	NT	
Pokrzyk wilcza jagoda	<i>Atropa belladonna</i> L.	NT	Ch cz
Posłonek rozesłany pospolity	<i>Helianthemum ovatum</i> Dun. [syn. <i>Helianthemum nummularium</i> subsp. <i>obscurum</i> (Čelak.) Holub]		
Powojnik całolistny	<i>Clematis integrifolia</i> L.		
Powojnik prosty	<i>Clematis recta</i> L.	NT	Ch od 1983
Poziomka pospolita	<i>Fragaria vesca</i> L.		
Poziomka twardawa	<i>Fragaria viridis</i> Weston		
Przetacznik zawodny	<i>Veronica paniculata</i> L.	CR	Ch
Przetacznik ząbkowany	<i>Veronica austriaca</i> L.		
Przewiercień sierpowaty	<i>Bupleurum falcatum</i> L.		
Przylaszczka pospolita	<i>Hepatica nobilis</i> Schreb.		
Przytulia Schultesa	<i>Galium intermedium</i> Schult. [syn. <i>Galium schultesii</i> Vest]		
Przytulia wonna	<i>Galium odoratum</i> (L.) Scop.		
Pszczelnik wąskolistny	<i>Dracocephalum ruyschiana</i> L.	CR	Ch
Pszonak pieniąski	<i>Erysimum hungaricum</i> Zapał. [syn. <i>Erysimum pieninicum</i> (Zapał.) Pawł.]	EN	Ch od 2001
Rosiczka okrągłolistna	<i>Drosera rotundifolia</i> L.	NT	Ch
Rosiczka pośrednia	<i>Drosera intermedia</i> Hayne	EN	Ch
Rozchodnik karpacki	<i>Sedum telephium</i> L. [syn. <i>Sedum fabaria</i> W.D.J. Koch]		
Rozchodnik wielki	<i>Sedum maximum</i> (L.) Suter		
Róża alpejska	<i>Rosa pendulina</i> L.		
Róża francuska	<i>Rosa gallica</i> L.	VU	Ch od 2004
Róża rdzawa	<i>Rosa rubiginosa</i> L.		
Róża zapoznana	<i>Rosa sherardii</i> Davies		
Różanecznik żółty	<i>Rhododendron luteum</i> Sweet	CR	Ch

Polska nazwa gatunku	Naukowa nazwa gatunku	Stan zagrożenia	Status prawny
Rukiew wodna	<i>Nasturtium officinale</i> R. Br.		Ch cz
Rutewka mniejsza	<i>Thalictrum minus</i> L.		
Rutewka orlikolistna	<i>Thalictrum aquilegifolium</i> L.		
Rzepik wonny	<i>Agrimonia procera</i> Wallr.		
Salwinia pływająca	<i>Salvinia natans</i> (L.) All.		Ch od 1983
Salatnica leśna	<i>Aposeris foetida</i> (L.) Less.		
Skrzyp olbrzymi	<i>Equisetum telmateia</i> Ehrh.		
Smagliczka skalna	<i>Aurinia saxatilis</i> subsp. <i>orientalis</i> (Ard.) T.R.Dudley [syn. <i>Alyssum saxatile</i> L.]		
Smotrawa okazała	<i>Telekia speciosa</i> (Schreb.) Baumg.		
Sosna górską (kosodrzewina)	<i>Pinus mugo</i> Turra		Ch cz
Sosna limba	<i>Pinus cembra</i> L.		Ch cz
Szachownica kostkowata	<i>Fritillaria meleagris</i> L.	CR	Ch
Szafirek miękkiolistny	<i>Muscari comosum</i> (L.) Mill.	EN	Ch
Szałwia lepka	<i>Salvia glutinosa</i> L.		
Szałwia okrągowa	<i>Salvia verticillata</i> L.		
Szczyr trwały	<i>Mercurialis perennis</i> L.		
Szparag lekarski	<i>Asparagus officinalis</i> L.		
Szyplin pięciolistny	<i>Dorycnium pentaphyllum</i> Scop.	CR	
Śmiałek darniowy	<i>Deschampsia caespitosa</i> (L.) P. Beauv.		
Śnieżycza karpacka	<i>Leucojum vernum</i> var. <i>carpathicum</i> Sims	NT	Ch cz
Śnieżyczka przebiśnieg	<i>Galanthus nivalis</i> L.		Ch cz
Świerzbica leśna	<i>Knautia dipsacifolia</i> Kreutzer		
Tojad dzióbny	<i>Aconitum variegatum</i> L.		Ch cz
Tojad lisi	<i>Aconitum lycoctonum</i> L.	EN	Ch
Tojad mołdawski	<i>Aconitum moldavicum</i> Hacq. [syn. <i>Aconitum lycoctonum</i> subsp. <i>moldavicum</i> (Hacq.) Jalas]	VU	Ch
Tojad wschodniokarpcki	<i>Aconitum lasiocarpum</i> (Rchb.) Gyer	VU	Ch
Turzyca leśna	<i>Carex sylvatica</i> Huds.		
Turzyca orzęsiona	<i>Carex pilosa</i> Scop.		
Turzyca piaskowa	<i>Carex arenaria</i> L.		Ch cz
Turzyca poznańska	<i>Carex repens</i> Bellardi	VU	
Turzyca żytowata	<i>Carex secalina</i> Willd ex Wahlenb.	CR	Ch
Wawrzynek główkowy	<i>Daphne cneorum</i> L.	CR	Ch
Wawrzynek wilczętyko	<i>Daphne mezereum</i> L.		Ch cz
Wiązówka błotna	<i>Filipendula ulmaria</i> (L.) Maxim.		
Wiązówka bulwkowa	<i>Filipendula vulgaris</i> Moench		
Wieczornik damski	<i>Hesperis matronalis</i> L.		
Wielosił błękitny	<i>Polemonium caeruleum</i> L.	VU	Ch od 1983
Wierzba borówkolistna	<i>Salix myrtilloides</i> L.	EN	Ch
Wierzba lapońska	<i>Salix lapponum</i> L.	CR	Ch
Wilczomlecze migdałolistne	<i>Euphorbia amygdaloides</i> L.		
Wilczomlecze pstry	<i>Euphorbia epithymoides</i> L.	VU	Ch
Wilżyna ciernista	<i>Ononis spinosa</i> L.		Ch cz

Polska nazwa gatunku	Naukowa nazwa gatunku	Stan zagrożenia	Status prawny
Wiśnia karłowata	<i>Prunus fruticosa</i> Pall. [syn. <i>Cerasus fruticosa</i> Pall.]	VU	Ch cz
Woskownica europejska	<i>Myrica gale</i> L.	VU	Ch
Wrotycz baldachogroniasty Klusjusza	<i>Tanacetum corymbosum</i> subsp. <i>subcorymbosum</i> (Schur) Pawł. [syn. <i>Tanacetum corymbosum</i> subsp. <i>clusii</i> (Fisch.) Hand.-Mazz.]	VU	
Września pobrażna	<i>Myricaria germanica</i> (L.) Desv.		Ch cz
Wrzosiec bagienny	<i>Erica tetralix</i> L.	VU	Ch
Zawilec wielkokwiatowy	<i>Anemone sylvestris</i> L.		Ch cz
Żabieniec lancetowaty	<i>Alisma lanceolatum</i> With.	VU	
Żankiel zwyczajny	<i>Sanicula europaea</i> L.		
Żmijowiec czerwony	<i>Pontechium maculatum</i> (L.) Böhle et Hilger [syn. <i>Echium russicum</i> J. F. Gmel.]	CR	Ch
Żywokost bulwiasty	<i>Symphytum tuberosum</i> L.		
Żywokost sercowaty	<i>Symphytum cordatum</i> Waldst. et Kit. ex Willd.		